

חֵיל, מִסְטָרָא דִּימִינָא דְאַבְרָהָם, דְּתַפֵּן רְאִיָּה
דְּאוֹרִייתָא, (דברים לג) מִימִינוֹ אֵשׁ דַּת לָמוֹ כי הנה מש"כ 'אנשי חיל'

פירושו שהם אנשים מצד ימין החסד של אברהם ששם הוא סוד הראייה של התורה, שכן
תורה הוא מלשון הוראה וראייה ולכן התורה ניתנה בחסד שבימין, וכמש"כ 'מימינו אש דת

למו', ולכן אנשי חיל הם האחוזים בחיל של התורה שהיא מצד החסד שבקו ימין ובה הוא
הראייה שהיא אות י' דשם הוי"ה (רמ"ק). יְרָאִי אֱלֹהִים, מִסְטָרָא

דִּיצְחָק, דְּתַפֵּן שְׁמִיעָה ומש"כ 'יראי אלהים' פירושו שהם אנשים מצד
הגבורה של יצחק שבקו שמאל שהם בסוד השמיעה שמצדה הוא אות ה' ראשונה דשם

הוי"ה, דְּאָמַר חֲבִקוּק נְבִיאָהּ (חבקוק ג) יְהוָה שָׁמַעְתִּי שְׁמִיעָךְ
יְרֵאתִי ועל כך אמר חבקוק הנביא 'ה' שמעתי שמעך יראתי, דהיינו שבחינת השמיעה

הוא מהגבורה שהיא סוד יראה. אֲנָשֵׁי אֱמֶת, מִסְטָרָא דִּיעֻקֵּב, דְּתַפֵּן
רִיחַ נִיחוּחַ לִיהוָה, בְּחוּטָמָא ומש"כ 'אנשי אמת' פירושו שהם אנשים מצד

הת"ת שבקו האמצעי שבה חתום יעקב, ושם הוא סוד ריח ניחוח לה' כי סוד הריח הוא
בחוטם שהוא מצד הקו האמצעי של הת"ת (רמ"ק). שְׁנָאִי בָּצַע, מִסְטָרָא

דְּדָבוּר, סִמְכָא רְבִיעָא, דְּאָדָם הָרֵאשׁוֹן, דְּאֶתְחַבֵּר
בְּאַבְהֵן ומש"כ 'שונאי בצע', פירושו שהם אלו האנשים שהם מצד הדיבור שבסוד

המלכות שהיא הרגל הרביעית שבמרכבה, ובה הוא סוד פני אדם הראשון שהוא מתחבר
עם האבות שבסוד חג"ת שהם פני אריה שור ונשר. תִּלְתִּל חֵיוֹן אֵינּוֹן, אֲרִיָּה

שׁוֹר נֶשֶׁר כי שאר ג' החיות שבמרכבה הם מיכאל שבחסד שהוא פני אריה, וגבריאל

שבגבורה שהוא פני שור, ואוריאל שבת"ת שהוא פני נשר, ואדם הראשון הוא השלים את

הרגל הרביעית שבמרכבה שהוא רפאל שבמלכות שהוא פני אדם ע"י שהוא נתן ע' שנה לדוד המלך שהוא תיקן את פגם אדם הראשון ועי"כ הוא נעשה רגל רביעית במרכבה במקומו [שלג], **בְּרֵאִיָּה שְׁמִיעָה רִיחָא, אָדָם בְּדִבּוּר** ואלו הג' חיות שבחג"ת הם בראייה מצד החסד ובשמיעה מצד הגבורה ובריח מצד הת"ת, והחיה הרביעית היא אדם שהיא בסוד המלכות ולכן מצדה הוא הדיבור, דהיינו שסוד הדיבור הוא פני אדם כי בדיבור ניכר מעלת האדם על הבהמה (רמ"ק, יהל אור).*

כמו שז"א נקרא שר ואדון רק ע"י המלכות – כך אותם שהתמנו להיות שרים למטה

וְשִׁמְתָּ עֲלֵהֶם שָׂרֵי אֲלָפִים, מִסֻּרָא דָּאת א' והנה כמו שז"א

אינו נקרא שר מלך ואדון אלא רק ע"י המלכות שהיא שם אדנ"י, כך אותם אלו

מישראל שהם התמנו להיות שרים למטה הם מבחינת שם אדנ"י, ולכן מש"כ 'ושמת עליהם

שרי אלפים' פירושו שהם אלו שהם מצד אות א' דשם אדנ"י כי האות אל"ף היא אותיות

אור הרשב"י

מתתקן הוה ליה כדקא יאות ומאן הוא ציון לאתחברא ליה כחדא ואדם דאתקבר בגו אבהן הא אינון אתקברו בהדיה בגין דאיהו מלך קדמאה הוה ואתעבר מניה מלכו ואתיב לדוד מלכא ומיומוי דאדם אתקיים דוד מלכא דאדם אלף שנין אתגזר עלוי ואתעברו מניה שבעין שנין יומוי דדוד מלכא והוא יהיב לון ואבהן היך יקומון עד דייתי דוד מלכא אלא זכה לאתריה כדקא חזי ליה בגיני כך לא אתקבר לגבי אבהן.

[שלג] וכמבואר בזוהר פרשת ויחי דף רמח עמוד ב' אבהן אינון רתיבא קדישא ורתיבא לאו פחות מארבע ותנינן קודשא בריך הוא אחבר למלכא דוד בהדיהו ואתעבדו רתיבא שלימתא, הדא הוא דכתיב (תהלים קי"ח) אבן מאסו הבונים וגו', דדוד מלכא אתחבר למהוי רתיבא שלימתא בהדיהו, אי הכי דוד בעיא (נ"א לאתקשרא) לאתקברא בגו אבהן ויהוי קרית ארבע בהדיה, מ"ט לא אתקבר בהדיהו, אלא דוד מלכא אתר

הלימוד היום

לע"נ חכם ציון ברכה בן ג'מילה זצ"ל

אֶלֶף (רמ"ק). וְיִשְׂרָאֵל מֵאֹת, מִסְטָרָא דְאֵת ד' ושרי המאות הם אלו שהם מצד אות ד' שהיא מתחלפת בא"ת ב"ש לאות ק' ולכן בה הוא סוד המאות (יהל אור), אַרְבַּע מֵאֹת שָׁנָה דִּאֲשַׁת־עֲבִידוֹ יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם ומצד אות ד' דשם אדנ"י השתעבדו ישראל במצרים ד' מאות שנה ולכן הוא ראייה שאות ד' הוא בסוד המאות (רמ"ק). (בְּדִלּוֹת דְּאוֹרֵייתָא) שְׂרֵי חֲמִשִּׁים נ' ושרי חמישים הם מצד אות נ' שהיא כמנין חמישים (רמ"ק). וְיִשְׂרָאֵל עֶשְׂרֵת י' ושרי עשרות הם מצד אות י' שהיא כמנין עשר ולכן מצדה הוא שרי עשרות (רמ"ק).

ישראל ניכרים ע"י המידות שהם הבנים של הקב"ה והשכינה

יִשְׂרָאֵל בְּאֵינוֹן מִדּוֹת אֲשַׁת־מוֹדְעוֹן, דְּאֵינוֹן בְּנוֹי דְקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא וְשְׂכִינְתִּיהּ והנה ישראל ניכרים ע"י אלו המידות שנזכרו בפסוק אנשי חיל וגו' שהם בנים של הקב"ה והשכינה. לְמַהוּי בְּהוֹן אֲנָשֵׁי חֵיל, כְּגוֹן אִשְׁתַּ חֵיל עֲטָרַת בַּעֲלָהּ, מֵאֲרִי דְחֶסֶד ולכן צריך שיהיה בהם אנשי חיל שאז הם כדוגמת השכינה שהיא אשת חיל עטרת בעלה, ואלו האנשי חיל הם בעלי חסד. יִרְאִי אֱלֹהִים. אֲנָשֵׁי אֱמֶת, וְלֹא אֲנָשֵׁי שֶׁקֶר וכן יש בישראל יראי אלהים שהם מצד הגבורה, וכן יש בהם אנשי אמת מצד הת"ת שהם לא אנשי שקר שהם מצד הקל"י, דְּבִנֵּי (צפניה ג) יִשְׂרָאֵל לֹא יַעֲשׂוּ עוֹלָה וְלֹא יִדְבְּרוּ כָזָב וְלֹא יִמָּצֵא בְּפִיהֶם לָשׁוֹן תִּרְמִית ומשום כך נאמר על בני ישראל הקדושים שארית ישראל לא יעשו עולה וגו'. וְשִׁנְאֵי בָצַע, כְּבֹר נֶשׁ שְׁמִיחַ בְּחֻלְקוֹ.

הלימוד היומי

לע"נ חכם ציון ברכה בן ג'מילה זצ"ל

וְלֹא כְעֶרְב רַב בְּנוֹי דְשִׁפְחָה בִּישָׁא, דְּאִינוּן כְּחוּיָא דְכָל
 אֶרְעָא קְדָמֶיהּ וּכְן יִשְׂרָאֵל צְרִיכִים לִהְיוֹת שׁוֹנָאֵי בְצַע כְּמוֹ אָדָם שֶׁהוּא שֹׂמֵחַ בַּחֲלֻקוֹ
 וּלְכֵן הוּא שׁוֹנָא בְצַע, וּמִשָּׂא"כ הָעֶרְב רַב שֶׁהֵם בְּנֵי הַלֵּילִי"ת שֶׁהִיא שִׁפְחָה רְעָה שֶׁהֵם כְּמוֹ
 הַנָּחַשׁ שֶׁכָּל עֵפֶר הָאָרֶץ הוּא לִפְנֵיו לִמְאֹכְלוֹ וּמִשּׁוּם כֵּן הֵם תֹּאבִי בְצַע. וְהִנֵּה הוּא
 דְּכַתִּיב, (ישעיה סה) וְנָחֵשׁ עֹפֵר לַחֲמוֹ, וְדָחִיל לְמִשְׁפַּע
 מַעֲפָרָא, דְּדָחִיל דְּתַחֲסֵר לֵיהּ. וְהִכִּי מֵאִירִי בְצַע. דְּלֹא
 שְׂבַעִין מִכָּל מִמּוֹן דְּעֵלְמָא וְזֶהוּ מִש"כ בַּפְּסוֹק 'וְנָחֵשׁ עֹפֵר לַחֲמוֹ' וּבְכָל זֹאת
 הוּא פּוֹחֵד מִלְּשׁבּוּעַ שְׂמָא יַחֲסֵר לוֹ מִזּוּנוֹ, וְכֵן הֵם אוֹתָם בְּעֵלֵי הַבְּצַע שֶׁהֵם לֹא שְׂבַעִים מִכָּל
 מִמּוֹן שְׂבַעוֹלָם כִּי תִמִּיד הֵם מִפְּחָדִים שְׂמָא יַחֲסֵר לָהֶם וּלְכֵן הֵם תֹּאבִים כָּל הַזְּמַן לַעֲדוֹד מִמּוֹן.

לא המדרש הוא העיקר אלא המעשה

וּבְגִין דָּא אוֹקְמוּהּ מֵאִירִי מִתְּנִיתִין, לֹא הַמְּדַרְשׁ הוּא
 הָעִיקָר אֱלָא הַמַּעֲשֶׂה וּבִגְלַל שִׁישְׂרָאֵל נִיכְרִים שֶׁהֵם בְּנֵי הַקֶּבֶד"ה ע"י
 אֱלוֹ הַמִּידוֹת לְכֵן בִּיאָרוּ בְּעֵלֵי הַמִּשְׁנָה בְּמִסְכַּת אָבוֹת פ"א מ"ז וְאָמְרוּ שֶׁלֹּא הַמְּדַרְשׁ עִיקֵר
 אֱלָא הַמַּעֲשֶׂה, דְּהֵינּוּ שֶׁלֹּא דִּי לַעֲסוֹק בַּתּוֹרָה שֶׁהִיא מִצַּד ז"א רַק ע"י מִידוֹת הָרֹאשׁ שֶׁהֵם
 רֵאשִׁיָּה שְׂמִיעָה רִיחַ וְדִיבּוּר אֱלָא צְרִיךְ גַּם אֶת הַמַּעֲשֶׂה שֶׁמִּצַּד הַשְׂכִּינָה (רמ"ק). בְּגִין
 דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֵיהּ סְתִים בְּסִתְרֵי הַתּוֹרָה וְהוּא בִּגְלַל
 שׁו"א הוּא סְתוּם וְנִעְלָם בְּסִתְרֵי הַתּוֹרָה וְאִי אִפְשָׁר לְהַשִּׁיגוֹ, בְּמֵאִי אֲשַׁתְּמוּדַע
 וּבֵה כֵן אִפְשָׁר לְהַשִּׁיגוֹ. בְּמִצּוֹת, דְּאֵיהּ שְׂכִינְתִּיהּ, דְּאֵיהּ
 דִּיּוֹקְנֶיהּ אֱלָא הוּא ע"י מַעֲשֶׂה הַמִּצְווֹת שֶׁהֵם מִצַּד הַשְׂכִּינָה שֶׁהִיא הַדִּיּוֹקָן שֶׁל ז"א.

הלימוד היומי

לע"נ חכם ציון ברכה בן ג'מילה זצ"ל